

Vedlegg 1

Endringer til Forsvarsbyggs generelle kontraktsvilkår for rammeavtaler

I tabellen under fremgår det endringer og eventuelle tillegg til Forsvarsbyggs generelle kontraktsvilkår for rammeavtaler:

Punkt	Erstattes med eller utgår, eventuelt nytt punkt
11.5	<p>Nytt punkt:</p> <p>11.5 Etisk handel</p> <p>11.5.1 <u>Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden</u> Leverandøren skal under hele perioden overholde punktene i dette kontraktsvilkåret for å ivareta åpenhetslovens krav til dokumentasjon, og gjennomføring og oppfølging av aktsomhetsvurderinger. Kontraktsvilkårene bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med aktsomhetsvurderinger som metode.</p> <p>Dersom leverandøren bruker underleverandør for å oppfylle denne rammeavtalen, er leverandøren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene i leverandørkjeden.</p> <p>11.5.2 <u>ILOs kjernekonvensjoner</u> Leverandør skal etterleve følgende grunnleggende krav:</p> <ol style="list-style-type: none"> Forbud mot barnarbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182) Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105) Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111) Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98) <p>11.5.3 <u>Retningslinjer og prosedyrer for aktsomhetsvurderinger</u> For å sikre etterlevelse av kravene i punkt 11.5.2, samt for å forebygge og håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal leverandøren senest innen 6 måneder etter kontraktsinngåelse, ha retningslinjer og prosedyrer på plass for aktsomhetsvurdering.</p> <p>Det betyr at leverandøren skal kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning på kravene i punkt Feil! Fant ikke referanse kilden., og retter opp skade. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal interessenter, særlig berørte rettighetshavere, involveres. Alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først.</p> <p>Senest innen 6 måneder etter kontraktsinngåelse, skal leverandøren ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Offentlig tilgjengelige retningslinjer for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt 11.5.2, i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

	<ul style="list-style-type: none"> - En eller flere ansatte på ledelsesnivå som har ansvar for etterlevelse og rapportering om arbeidet med aktsomhetsvurderinger til styret. - Prosedyrer for formidling og regelmessig oppfølging av retningslinjer og prosedyrer i egen virksomhet og i leverandørkjeden. - Prosedyrer for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dette innebærer å kartlegge og vurdere risiko for brudd på kravene i punkt 11.5.2. - Prosedyrer som beskriver hvilke tiltak leverandøren vil iverksette for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade på kravene i punkt 11.5.2. <p>Leverandøren skal kunne vise til offentlig tilgjengelig informasjon om arbeidet med aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dette omfatter hvordan risiko for brudd på kravene i punkt 11.5.2 og eventuell skade i egen virksomhet og i leverandørkjeden, er håndtert.</p> <p>Dersom leverandøren har forårsaket, eller medvirket til skade, skal leverandøren sørge for å rette opp skaden og yte erstatning til skadelidende.</p> <p>11.5.4 Oppfølging av rammeavtalen Leverandøren skal sikre at kravene i punkt 11.5.2, samt 11.5.3 Feil! Fant ikke referanse-kilden. etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dersom leverandøren blir klar over forhold i strid med punkt 11.5.2 og 11.5.3 i leverandørkjeden, skal leverandøren rapportere dette til Forsvarsbygg uten ugrunnet opphold.</p> <p>Forsvarsbygg kan kreve at leverandøren dokumenterer etterlevelse ved hjelp av et eller flere av følgende tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fremvise vedtatte retningslinjer og prosedyrer, jf. punkt 11.5.2 og 11.5.3. - Fremvise en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden, inkludert kontaktopplysninger, for utvalgte produkter, og/eller komponenter og/eller råvarer. Forsvarsbygg angir hvilke produkter og hvilken del av leverandørkjeden. - Fremvise gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene. - Delta i oppfølgingssamtale(r) med Forsvarsbygg og eventuelt andre relevante interessenter. - Kontroll eller revisjon av at kravene i punkt 11.5.2 og 11.5.3 overholdes hos leverandøren og i leverandørkjeden. <p>Kontroll eller revisjon kan gjennomføres av Forsvarsbygg eller av offentlig enhet som Forsvarsbygg samarbeider med. Forsvarsbygg forbeholder seg retten til å dele kontroll- og revisjonsrapportene med andre offentlige virksomheter som vil omfattes av taushetsplikten.</p> <p>11.5.5 Sanksjoner Ved brudd på punkt 11.5.2, 11.5.3, og 11.5.4 eller om det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder Rammeavtalens generelle bestemmelser punkt 16.1.</p>
Nytt pkt	<p>5.1 Sanksjoner ved forsinket/mangelfull rapportering, jf. Del II - Vedlegg 2.1 - Rammeavtalens spesielle bestemmelser kapittel 11. Dersom årsrapport ikke sendes inne utgangen av februar påfølgende år, l løper dagmulkt på 750,- pr hverdag til rapport leveres.</p>
	<p>11.5 Miljøoppfølgingssystem Leverandøren skal senest 6 mnd* etter kontraktsinngåelse ha tatt i bruk et</p>

Nytt pkt	<p>miljøstyringssystem som oppfyller kravene i gjeldende NS-ISO 14001, EMAS (Eco- Management and Audit Scheme), Miljøfyrtårn for relevant bransje eller tilsvarende. Miljøstyringssystemet skal være dokumentert og åpent for innsyn fra Forsvarsbygg. Leverandørens miljøstyringssystem dokumenteres med attest utstedt av uavhengig organ som viser at leverandøren oppfyller gjeldende ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn for relevant bransje, eller tilsvarende.</p> <p>Det uavhengige organet må være akkreditert av Norsk akkreditering eller tilsvarende organer. Dersom leverandøren ikke har mulighet for å få slike attester innen kontraktsinngåelse, og dette ikke skyldes leverandøren selv, kan annen dokumentasjon av miljøstyringstiltak godkjennes, jf FOA §16-7 (3). Leverandøren må dokumentere at disse tiltakene tilsvarer ovennevnte miljøstyringsstandarder. Dette kan for eksempel dokumenteres med en bekreftelse på at sertifisering er i gang, eller annen attest fra uavhengig organ.</p> <p>*Om kontraktsinngåelse er før fellesferie utsettes frist med 1,5mnd, og om juleferie avvikes i 6 mnd frist gis det utsettelse på 14 dager.</p> <p>11.5.1 Sanksjoner Ved brudd på punkt 12.2 løper dagmulkt på 750,- pr hverdag. Med hverdager menes alle dager unntatt helligdager og offentlige høytidsdager. Mulkt løper så lenge forholdet vedvarer med begrensning på 100 dager. Når maksimal frist nås anes det som vesentlig mislighold.</p>
----------	---